

15.9.2021

FinELib-konsortion ohjausryhmän kokous 15.9.2021

Aika 15.9.2021 klo 12–15

Paikka Zoom-etäkokous

Jäsenet Paula Eerola, vararehtori, puheenjohtaja, Helsingin yliopisto (pj)
Tommi Harju, kirjastonjohtaja, Taideyliopisto
Katja Hilska-Keinänen, ryhmäpäällikkö, Suomen ympäristökeskus
Kristiina Hormia-Poutanen, johtaja, kirjastoverkkopalvelut, Kansalliskirjasto
Salla Huttunen, vararehtori, Haaga-Helia
Jussi Kaurola, pääjohtaja, varapuheenjohtaja, Ilmatieteen laitos
Laura Kittinen, projektikeskuksen päällikkö, Luonnonvarakeskus
Sinikka Luokkanen, tietopalvelupäällikkö, Hämeen ammattikorkeakoulu
Hanna Martikainen, palvelupäällikkö, Jyväskylän kaupunginkirjasto
Ossi Naukkarinen, vararehtori, Aalto-yliopisto
Virva Nousiainen-Hiiri, kirjastoverkon yhteisten palveluiden päällikkö, Helsingin kaupunginkirjasto
Susanna Parikka, kirjastonjohtaja, Lapin yliopisto
Kalle-Antti Suominen, vararehtori, Turun yliopisto
Pecka Uotila, päällikkö, korkeakoulun tieto- ja julkaisupalvelut, XAMK

Varajäsenet osallistuvat perehdytys-osioon (kohdat 1-3) varsinaisten jäsenten lisäksi

Satu Uusiautia, vararehtori, Lapin yliopisto
Ulla Nygrén, kirjastonjohtaja, Turun yliopisto
Sonja Karlsson, tietoasiantuntija, Suomen Pankki
Nina Hyvönen, tietojärjestelmäpäällikkö, Kansalliskirjasto
Samuli Maxenius, asiantuntija, Arene
Sanna Marttinen, toiminnanjohtaja, Tulanet
Ritva Miikki, informaatikko, THL
Hanna Lahtinen, johtaja, tieto- ja julkaisupalvelut, Laurea
Salla Palmi-Felin, kirjastopalvelujohtaja, Lahden kaupunginkirjasto
Mikko Mönkkönen, dekaani, Jyväskylän yliopisto
Leena Toivonen, kirjastotoimenjohtaja, Valkeakosken kaupunginkirjasto
Kimmo Tuominen, ylikirjastonhoitaja, Helsingin yliopisto
Mikael Lindfelt, vararehtori, Åbo Akademi
Mira Juppi, tietopalvelupäällikkö, Savonia-ammattikorkeakoulu

Esittelijät Arja Tuuliniemi, palvelupäällikkö, FinELib, Kansalliskirjasto
Kristiina Hormia-Poutanen, johtaja, kirjastoverkkopalvelut, Kansalliskirjasto

15.9.2021

Toni Vesterinen, hankinta-asiantuntija, FinELib, Kansalliskirjasto
Terhi Manninen, hankinta-asiantuntija, FinELib, Kansalliskirjasto

Asiantuntijat Erik Lindgren, tietoasiantuntija, FinELib, Kansalliskirjasto

Sihteeri Terhi Manninen, hankinta-asiantuntija, FinELib, Kansalliskirjasto
Laura Lipponen, koulutussihteeri, Kansalliskirjasto (Mentimeter-kysely)

ESITYSLISTA

Käytämme kokouksessa Mentimeter-työkalua vuorovaikutteiseen työskentelyyn. Jos et ole aiemmin käyttänyt Mentimeteriä, voit testata sitä osoitteessa <https://www.menti.com/1f2v53xj78>, tai menemällä [menti.com](https://www.menti.com) -osoitteeseen ja syöttämällä koodin: 5574 2585

OHJAUSRYHMÄN VARSINAISTEN JÄSENTEN JA VARAJÄSENTEN PEREHDYTYS FINELIB-KONSORTION TOIMINTAAN

1. Kansalliskirjaston valtakunnallisten palvelujen ohjausjärjestelmä, 15 min

Kristiina Hormia-Poutanen esittelee valtakunnallisten palvelujen ohjausjärjestelmän ja siihen liittyvää kehittämistä (liite 1).

2. FinELib-konsortion toiminta vuonna 2020, 20 min.

Ohjausryhmän jäseniä pyydetään perehtymään ennen kokousta FinELibin vuosikertomukseen 2020 (liite 2). Kokouksessa osallistujat keskustelevat pienryhmissä vuosikertomuksesta ja nostavat yhteiseen keskusteluun kysymyksiä tai heitä kiinnostavia asioita. Arja Tuuliniemi ohjeistaa työskentelyn kokouksessa.

3. Ohjausryhmän tehtävät, 10 min.

Arja Tuuliniemi esittelee FinELibin ohjausryhmän tehtävät (liite 3). Käydään keskustellen läpi ohjausryhmän jäsenten rooli FinELib-konsortion ohjauksessa.

TAUKO 10 MIN, jonka jälkeen alkaa varsinainen kokous

4. Kokouksen avaus

5. Kokouksen päätösvaltaisuuden toteaminen

Ohjausryhmä on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä, kokouksen puheenjohtaja mukaan luettuna, on läsnä.

15.9.2021

Esitys: Puheenjohtaja toteaa osallistujat ja kokouksen päätösvaltaisuuden.

Päätös:

6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään esityslista.

Päätös:

7. Edellisen kokouksen hyväksytty pöytäkirja

Merkitään tiedoksi edellisen kokouksen 25.11.2020 hyväksytty [pöytäkirja 5/2020](#).

ILMOITUSASIAT

8. Ajankohtaiset asiat

- Paula Eerola, Ossi Naukkarinen, Arja Tuuliniemi ja Jussi Varkemaa (SA) osallistuvat verkossa järjestettävään [15th Berlin Open Access Conference](#) -kutsuseminaariin 30.9.–1.10.2021
- Raportti pienten kustantajien mahdollisuuksista siirtyä avoimeen julkaisemiseen: [How to enable smaller independent publishers to participate in OA agreements](#)
- Euroopan Komission raportti: 83 % H2020:n julkaisuista ovat avoimia, [Report: "83% of European Commission's H2020 Programme Scientific Publications are Openly Accessible"](#) (lisätty 10.9.21)

Esitys: Merkitään tiedoksi ajankohtaiset asiat

PÄÄTÖSASIAT

9. FinELib-konsortion ohjausryhmän säännöt, 15 min

(Esittelijä: Kristiina Hormia-Poutanen, liitteet 4, 5)

Kansalliskirjaston johtokunta vahvisti FinELibin ohjausryhmän kokoonpanon vuosille 2021–2024 kokouksissaan 10.3. ja 4.6.2021 voimassaolevien (vuonna 2017 vahvistettujen) sääntöjen pohjalta. Johtokunta ei hyväksynyt uusia, päivitettyjä sääntöjä.

Johtokunta totesi, että FinELibin ohjausryhmä on asettanut juristiryhmän arvioimaan FinELib-konsortion ohjausrakennetta. Kun juristiryhmän ehdotus on käytettävissä, arvioidaan onko ehdotuksella vaikutusta ohjausryhmän sääntöihin. Juristiryhmän selvitys valmistuu myöhemmin, mutta konsortio tarvitsee päivitetty säännöt työskentelynsä tueksi, joita voidaan tarpeen mukaan päivittää myöhemmin.

15.9.2021

Johtokunta totesi myös, että ennen johtokuntakäsittelyä sääntömuutosehdotukset käsitellään FinELibin ohjausryhmässä. Lisäksi johtokunta esitti, että sääntömuutosten yhteydessä ohjausryhmän sääntöihin olisi hyvä kirjata tarkennus, että ohjausryhmässä olisi vain yksi edustaja (varsinainen jäsen) samasta organisaatiosta. Sääntömuutosehdotukset on merkitty liitteeseen 4 ja puhdas versio uudistetuista säännöistä on liitteessä 5.

Esitys: Kristiina Hormia-Poutanen esittelee FinELibin uudistetut säännöt. Ohjausryhmä esittää Kansalliskirjaston johtokunnalle hyväksyttäväksi FinELib-konsortion ohjausryhmän päivitettyt säännöt vuosille 2021–2024.

Päätös:

10. FinELibin kustannustenjakotyöryhmän esitys, 15 min

(Esittelijä: Arja Tuuliniemi, liite 6)

FinELibin ohjausryhmä asetti 12.2.2020 työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia esitys ohjausryhmälle siitä, jaetaanko aineistojen kustannuksia konsortiossa ja jos jaetaan niin laatia periaatteet ja kriteerit kustannustenjaolle ja esittää mihin aineistoihin ja millä aikataululla kustannustenjakoa sovelletaan. Työryhmässä oli edustus UNIFista, Arenesta, Tulanetistä, FUNista, Amkit-konsortioista, tutkimuslaitos-/erikoiskirjastoista sekä Kansalliskirjastosta. Työryhmä aloitti toimintansa maaliskuussa 2020 ja kokoontui yhdeksän kertaa.

Esitys: Arja Tuuliniemi esittelee kustannustenjakotyöryhmän esityksen ohjausryhmälle (liite 6). Työryhmä esittää, että uutta kustannustenjakomallia ei oteta käyttöön ja nykyistä kustannustenjakomallia käytetään sopimuskauden loppuun Emerald, Sage, Springer ja Wiley -aineistoissa. Sopimuskauden jälkeen nykyisestä kustannustenjakomallista luovutaan ja siirrytään kaikissa aineistoissa kustantajien organisaatiokohtaiseen hinnoitteluun.

Päätös:

11. ProQuestin RefWorks ja Ulrichsweb -aineistojen konsortiohankinnan jatko, 15 min

(Esittelijä: Toni Vesterinen, liite 7)

FinELib on käynyt keskusteluja ProQuestin kanssa RefWorks- ja Ulrichsweb-aineistojen osalta osapuolten tietosuojarooleista. ProQuestilla ja konsortioilla on eri näkemys rooleista eikä neuvotteluissa ole päästy yhteisymmärrykseen. RefWorksin ja Ulrichswebin nykyiset sopimukset päättyvät 31.12.2021.

15.9.2021

Esitys: Toni Vesterinen esittelee RefWorks- ja Ulrichsweb-aineistojen neuvottelutilanteen. Päätösesityksenä on, että konsortiotasolla ei jatketa RefWorks- ja Ulrichsweb-sopimuksia 31.12.2021 jälkeen eikä aineistoille hankita korvaavia aineistoja konsortiohankintana.

Päätös:

KESKUSTELUASIAT

12. FinELibin palveluvision toimenpiteet 2021–2025: keskustelu linjauksista, 60 min

(Esittelijät: Arja Tuuliniemi, Terhi Manninen, liitteet 8, 9, 10 ja 11)

FinELib-konsortion ohjausryhmä valmisteli konsortion uutta palveluvisiona vuoden 2019 aikana ja hyväksyi palveluvision 2025 helmikuussa 2020. Konsortion jäsenet ovat yhdessä FinELib-toimiston kanssa keskustelleet syksyn 2020 ja kevään 2021 aikana kuudessa eri työpajassa palveluvision toimenpiteistä. Konsortiolta on tullut runsaasti ehdotuksia siitä, millä toimenpiteillä palveluvisiona voitaisiin toteuttaa (liite 11).

Esitys: Käydään läpi palveluvision päälinjat ja keskustellaan konsortiolta tulleiden ajatusten pohjalta mihin ohjausryhmän mielestä konsortion tulisi keskittyä lähivuosina. Ohjausryhmän toivotaan tässä kokouksessa ottavan kantaa mm. aineistohankinnan lisensiointiperiaatteisiin, mitä avoimen julkaisemisen sisältöjä ja infrastruktuureja konsortion ohjausryhmän mielestä tulee edistää ja mitä projekteja konsortiolta tulisi olla. Keskustelua palveluvision toimenpiteistä jatketaan ohjausryhmän seuraavassa kokouksessa. Toimenpideohjelma tulee ohjausryhmän päätettäväksi syksyn 2021 aikana.

MUUT ASIAT

13. Seuraava kokous

Ohjausryhmän seuraava kokous järjestetään 13.10.2021. Seuraavassa kokouksessa käsitellään mm. ohjausryhmän vuosisuunnittelu ja jatketaan keskustelua palveluvision toteuttamiseksi tehtävistä toimenpiteistä.

14. Kokouksen päättäminen

15.9.2021

LIITTEET

- Liite 1. Kansalliskirjaston valtakunnallisten palvelujen ohjausjärjestelmä
- Liite 2. [FinELibin vuosikertomus 2020](#)
- Liite 3. [FinELib-ohjausryhmän nykyiset säännöt](#)
- Liite 4. FinELib-ohjausryhmän uudistetut säännöt – vertailu vanhaan
- Liite 5. FinELib-ohjausryhmän uudistetut säännöt – puhdas versio
- Liite 6. FinELibin kustannustenjakotyöryhmän esitys
- Liite 7. ProQuestin RefWorks- ja Ulrichsweb-aineistojen konsortiohankinnan jatko
- Liite 8. FinELibin palveluvision 2025: kysymyksiä ohjausryhmälle
- Liite 9. FinELibin lisensiointiperiaatteiden päivitys
- Liite 10. FinELibin nykyiset lisensiointiperiaatteet
- Liite 11. Konsortion jäsenten ehdotukset FinELibin palveluvision toimenpiteiksi